

Destinatario:

Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación
Dirección Xeral de Calidade e Cambio Climático
Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio
Edificio Advo. San Caetano. Santiago de Compostela - 15781 - A Coruña

Número de expediente: 7297/2018 REVISION AAI ENCE

Código: 2018/INFPREVCON/000008

Asunto: Solicitud de informe municipal no expediente de revisión da autorización ambiental integrada outorgada á mercantil "Ence, Energía y Celulosa, SA", para planta de fabricación de pasta de papel

Nº autorización ambiental integrada: 2004/0286_NAA/IPCC_162

A súa referencia: Clave expte. Revisión: 2016-IPPC-M-94.

Procedemento: Revisión da autorización ambiental integrada

Vistos os seguintes escritos da **Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático** da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio da Xunta de Galicia:

.- Oficio do Sr. subdirector xeral de avaliación ambiental, de data 26/12/2016, (registro de entrada 2016048600 do 21/12/2016), en solicitude de informe para o procedemento de referencia, ao abeiro do art. **16 do Real decreto 815/2013, do 18 de outubro**, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais, e de desenvolvemento da Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación, contestado mediante escrito do 10/01/2017, e a cuxo contido nos remitimos.

.- Oficio da Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación (registro de entrada 2018007297, do 01/03/2018), polo que se reitera a solicitude anterior, co gallo da próxima apertura da información pública do procedemento e, a cuxos efectos, **adiantan unha copia da documentación presentada para que sexa revisada e, no caso de detectar carencias de información, estas sexan participadas coa maior brevidade posible.**

.- Oficio da Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación (registro de entrada 2018021325, do 05/06/2018), no que **contesta ao escrito remitido por este Concello e remite expediente solicitando informe.**

.- Oficio da Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación (registro de entrada 2018023855, do 18/06/2018) no que **remite un novo DVD coa documentación, ao no ser posible abrir o anteriormente achegado e volta a solicitar informe.**

En atención aos dous últimos oficios e a documentación con eles achegada, dentro do prazo outorgado ao efecto, emítese por esta Tenencia de Alcaldía, no exercicio das súas funcións delegadas, o seguinte informe, con base nos seguintes antecedentes e fundamentos:

1º.- Instalación fabril que se sitúa, malia poder ter outro emprazamento, no dominio publico marítimo terrestre, cunha concesión na que concorren causas de caducidade total e que non debería ter sido prorrogada.

A Orde do 24/07/2015, ditada pola *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, resolvía textualmente:

“1) Declarar la caducidad parcial de la concesión otorgada por Orden Ministerial de 13 de junio de 1958, al Instituto Nacional de Industria, de ocupación de 612.500 m² de bienes de dominio público marítimo-terrestre con destino a la construcción de una fábrica de pasta de celulosa Kraft en la franja de la zona marítimo terrestre a rellenar comprendida entre el ferrocarril de Pontevedra a Marín y la carretera de unión de los Puertos de Pontevedra y Marín, transferida por Orden Ministerial de 6 de mayo de 1959 a la “Empresa Nacional de Celulosa de Pontevedra, S.A.” y por Orden Ministerial de 28 de julio de 1970 a la “Empresa Nacional de Celulosa, S.A.” (ENCE), en lo que se refiere a los terrenos ocupados por la EDAR de Placeres, del emisario submarino existente junto a la EDAR y de las instalaciones deportivas.

2) Ordenar al Servicio provincial de Costas de este Ministerio en Pontevedra que lleve a cabo el Acta de reversión al Estado de los terrenos de la concesión afectados por la caducidad parcial.

3) Ordenar a “ENCE, S.A.” que proceda al levantamiento y retirada del dominio público marítimo-terrestre de las instalaciones deportivas, a sus expensas, una vez que se asegure que sus usuarios pueden disponer de otras instalaciones adecuadas, otorgándole para ello un plazo máximo de 6 meses, y asimismo, que inicie los trámites oportunos para la legalización del edificio dedicado a comedor.

4) Ordenar al Servicio provincial de costas en Pontevedra que otorgue a los órganos gestores de la EDAR y del emisario submarino un plazo de tres meses, para solicitar la oportuna concesión”.

Este Concello ten formulado -diante do referido órgano estatal e mediante escrito razoado-, requirimento previo de anulación ou revogación da referida Orde, o 5/10/2015, en cumprimento do acordo dese mesmo día da Xunta de Goberno Local, posteriormente ratificado polo Pleno do 19/10/2015 (comunicado ao amentado organismo o 6/11/2015).

Ao non constar que se resolvese o referido requirimento, -nin tampouco os senllos recursos de reposición formulados fronte á amentada Orde por parte das asociacións ecoloxistas “*Salvemos Pontevedra*” e “*Asociación pola defensa da ría (APDR)*”, remitidos ao Concello para alegacións-, este Concello ten interposto o 5/01/2016 o correspondente recurso contencioso administrativo diante da Audiencia Nacional, motivo polo que o expediente de caducidade non ten acadado firmeza no día no que andamos.

Por outra banda, fronte á Resolución do 20/01/2016 da *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* -por delegación da Sra. Ministra de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente- pola que se outorga a “ENCE Energía y Celulosa, SA” “*prórroga de la concesión de ocupación de una superficie de trescientos setenta y tres mil quinientos veinticuatro (373.524) metros cuadrados de dominio público marítimo-terrestre con destino a fábrica de celulosa Kraft en la franja de dominio público marítimo-terrestre comprendida entre el ferrocarril de Pontevedra a Marín y la carretera de unión de los puertos de Pontevedra y Marín, en el Término Municipal de Pontevedra (Pontevedra)*”, este Concello tamén ten formulado requirimento repositorio e, ante a non contestación do requirimento, interpuxo o correspondente recurso contencioso administrativo, diante, tamén, da Audiencia Nacional.

Consideramos que se debería, canda menos, suspender o procedemento ata que se resolvesen ámbolos recursos e, cómpre incidir na ausencia total de acreditación da necesidade de que o complexo fabril e as novas instalacións e obras proxectadas, deban necesariamente situarse no dominio público marítimo terrestre, xa que poden ter outro emprazamento, botando en falta informes dos órganos competentes en materia de costas e de protección do litoral.

2º.- Observacións contidas no informe emitido polo Sr. enxeñeiro xefe da oficina de Medio Ambiente, Infraestruturas, Enxeñería e Servizos do 12/07/2018:

- **Límites do título concesional para as instalacións de depuración das augas residuais do complexo.**
- **Aplicación ás verteduras de augas residuais de ENCE das Disposicións da Directiva**

91/271/CE.

Na Orde Ministerial de 13/06/1958, (BOE núm. 155, de 30/06/1958), pola que se outorgaba ao Instituto Nacional de Industria a concesión de ocupación de 612.500 m² de bens de dominio público marítimo-terrestre a reeñcher na marisma de Lourizán, con destino á construción dunha fábrica de pasta de celulosa Kraft, dispúñase que *“el Instituto Nacional de Industria dá seguridade de que las aguas residuales se depurarán hasta conseguir en las mismas una demanda bioquímica inferior a 20 p.p.m., que las especificaciones más estrictas de aguas para el cultivo de la ostra citan como límite máximo tolerable”* establecendo expresamente, na condición 2ª do título concesional e textualmente, que:

“Las instalaciones de depuración de aguas residuales se proyectarán para que éstas tengan un B.O.D. inferior a 20 p.p.m.”

Nos feitos probados da Sentenza de 05/11/2002, ditada no Procedemento Abreviado 1003/2002 da Sección cuarta da Audiencia Provincial de Pontevedra, quedou patente o incumprimento da devandita condición, amais das condicións referidas á contaminación atmosférica: *“(…)en cuanto a D.B.O., D.Q.O., P.H. y S/S, ENCESA incumplía los niveles de Convenio, y con ello, la normativa aplicable”*.

A sentenza, logo de varias referencias ás analíticas que acreditaban que non se cumprían os límites da DBO, conclúe que *“en el informe de Toxicología consta no haberse cuidado por ENCE la calidad del vertido, principalmente en lo que se refiere a sólidos en suspensión, que han empeorado la calidad de las aguas, superándose los niveles máximos autorizados durante los años anteriores a 1994. También ha sucedido lo propio con la D.B.O. y ocasionalmente con la D.Q.O.(…)”*.

Xa máis recentemente, acredítase o incumprimento da devandita condición do título concesional nos resultados que achega a propia compañía ENCE á Xunta de Galicia.

Así, nas análises que presenta ENCE, correspondentes aos anos 2001 e 2002, a DBO obtén nos rexistros (en mg O₂/l ou p.p.m.): unha media de 76'6 en 2001 e 82 en 2002. E, das 24 medicións de 2013, 5 de elas superan a taxa de 20 p.p.m.:

	Enero		Febrero		Mar.		Abril		Mayo		Junio		Julio		Agosto			Sept.		Oct.		Nov.		
Días	2	18	3	12	28	16	25	10	26	12	21	6	22	1	17	2	18	27	12	27	7	23	8	24
DBO ₅ mg/l	9	32	19	25	17	10	13	9	8	<5	<5	<5	30	<5	32	12	<5	<5	38	<5	<5	16	<5	<5

Ademais, tras detectarse unha filtración de vertido á ría de augas residuais, constatouse, na dilixencia de inspección e toma de mostras realizada en 12/09/2013 polo organismo autónomo Augas de Galicia, pertencente á Consellería de Medio Ambiente, unha DBO de 56 mg O₂/l.

En conclusión, a DBO das augas residuais da factoría superan a cada pouco os límites de 20 p.p.m. impostos na concesión, polo que procedería ter declarado a caducidade total. Os incumprimentos medioambientais das condicións do título concesional deberon impedir a concesión da AAI e, polo mesmo motivo, calquera tipo de renovación ou revisión, como a que nos ocupa.

No que atinxe á aplicación, ás verteduras de augas residuais de ENCE, das Disposicións da Directiva 91/271/CE e tal e como se alegou no seu día no proceso de renovación da AAI, con base no informe do enxeñeiro municipal do 29/07/2011 relativo ás verteduras de efluentes líquidos, o vertido de efluentes en xeral deberá cumprir os obxectivos marcados pola Directiva europea 91/271/CEE sobre tratamento de augas residuais e recollidos pola Lei 9/2010, de 4 de novembro, de augas de Galicia.

No informe referido indicábase textualmente:

“Un exame comparativo entre as características esixidas á auga depurada na Lei 9/2010 e na autorización ambiental integrada (AAI), amosa unha permivisidade ampla ao vertido procedente do complexo industrial, unha vez tratado nas súas instalacións de depuración e antes da súa incorporación ao emisario submarino polo que se evacúan os caudais procedentes da EDAR de Os Praceres.

Deste xeito, podemos establecer a seguinte comparación: (homoxeneízanse unidades que,

no caso da Lei veñen dadas en mg/l e na AAI en Kg/día, considerando o caudal medio total de vertido que, de acordo coa AAI, é de 29.263 m³/día)

Parámetro	Valor límite Lei9/2010	Valor límite AAI
ph	7-9	6-9
DBO5	25 mg/l	76,88 mg/l
SS	15 mg/l	76,88 mg/l
DQO	125 mg/l	307,55 mg/l
N	10 mg/l	27,68 mg/l
P	1 mg/l	3,69 mg/l

Isto supón que a AAI admite para os valores medios de eses parámetros, aumentos do orde de tres veces os admitidos na lexislación autonómica, co agravante de que, para os valores punta, permite incrementos do 30 % sobre eses valores medios.

Quere isto dicir que a AAI deixa incorporar ao emisario submarino da EDAR de Os Praceres, ambos instalacións de competencia autonómica, caudais procedentes dun complexo con concentracións de parámetros contaminantes similares aos dos caudais que chegan á entrada da EDAR procedentes da rede de sumidoiros municipal. Eses caudais industriais saen directamente á ría de Pontevedra sen outro tratamento que a propia dilución que sofren ao saír do emisario submarino, descoñecéndose as reducións de concentración que poden experimentar”.

O Comisario de Medio Ambiente, Asuntos Marítimos e Pesca da Unión Europea, no nome da Comisión, ven de recoñecer diante do Parlamento Europeo en contestación do 27/01/2016 a pregunta parlamentar, que:

“Si las aguas residuales de la fábrica de pasta de papel se vierten a través de una instalación de tratamiento de aguas residuales urbanas, se aplicarán las disposiciones de la Directiva 91/271/CE, sobre tratamiento de las aguas residuales urbanas”.

Asemade, a Comisión considera que:

“(…)los órganos administrativos o judiciales nacionales encargados de la ejecución de las Directivas mencionadas son los principales responsables de comprobar las situaciones específicas de incumplimientos y los que disponen de los medios adecuados para resolver el problema si las preocupaciones son justificadas”.

É dicir, a propia Comisión Europea ven a validar o alegado no seu día por esta administración municipal no proceso de renovación da AAI.

Neste senso, cómpre remitirnos ás **observacións contidas no informe emitido, no expediente que nos ocupa, polo Sr. enxeñeiro xefe da Oficina oficina de Medio Ambiente, Infraestruturas, Enxeñería e Servizos, do 12/07/2018, co seguinte teor literal:**

“Vista a Dilixencia remitida polo SUMAPH, a nova documentación remitida pola dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático da Xunta de Galicia en data 18/06/2018, emítese o seguinte INFORME dentro do ámbito das competencias desta oficina técnica:

A nova documentación dá cumprimento ao requirido por quen subscribe no seu anterior informe, xa que aporta o tipo de proceso empregado para a fabricación de pasta de papel e as toneladas de pasta producidas pola planta en distintos anos, para poder facer as comparacións cos límites dos diferentes parámetros contaminantes establecidos pola Autorización Ambiental Integrada (AAI). De feito, a documentación incorpora os valores promedio en diferentes anos (2008 a 2016), e as medias mensuais do ano 2016.

O valor medio dos parámetros medidos e recollidos na AAI dá cumprimento ás esixencias da mesma, tendo en conta que os límites da AAI son, como xa se indicou en repetidos informes desta oficina técnica, moi xenerosos e chegan mesmo a triplicar os límites impostos pola Lei

9/2010 para os vertidos de orixe doméstica.

Así, o Comisario de Medio Ambiente, Asuntos Marítimos e Pesca da Union Europea, no nome da Comisión recoñeceu diante do Parlamento Europeo que "si las aguas residuales de la fábrica de pasta de papel se vierten a través de una instalación de tratamiento de aguas residuales urbanas, se aplicarán las disposiciones de la Directiva 91/271/CE, sobre tratamiento de las aguas residuales urbanas".

Por outra banda, na Orde Ministerial de 13/06/1958, (BOE num. 155, de 30/06/1958), pola que se outorgaba ao Instituto Nacional de Industria a concesión de ocupación de 612.500 m² de bens de dominio público marítimo-terrestre a reechar na marisma de Lourizán con destino á construción dunha fábrica de pasta de celulosa Kraft, dispúñase que "el Instituto Nacional de Industria da seguridad de que las aguas residuales se depurarán hasta conseguir en las mismas una demanda bioquímica inferior a 20 p.p.m., que las especificaciones más estrictas de aguas para el cultivo de la ostra citan como límite maximo tolerable" establecendo expresamente na condición 2ª do título concesional e textualmente que "las instalaciones de depuración de aguas residuales se proyectarán para que estas tengan un B.O.D. inferior a 20 p.p.m."

Tomando as medias mensuais máximas de diferentes parámetros, e homoxeneizando unidades de acordo cos datos facilitados na documentación aportada por ENCE, pódese elaborar a seguinte comparación cos valores das verteduras urbanas, como esixe a Comisión.

Febreiro 2016.

Sólidos en suspensión (SS): 1.085 Kg/día. Caudal medio: 38.881 m³/día

Resulta SS = 1.085/38.881 = 0,0279 Kg/m³ = 27,9 mg/l

Valor límite AAI: 2.250 Kg/día = 57,86 mg/l (cumpre)

Valor límite Lei 9/2010: 15 mg/l (incumpre)

Abril 2016.

DQO: 7.003 Kg/día. Caudal medio: 39.357 m³/día

Resulta DQO = 7.003/39.357 = 0,178 Kg/m³ = 178 mg/l

Valor límite AAI: 9.000 Kg/día = 228,67 mg/l (cumpre)

Valor límite Lei 9/2010: 125 mg/l (incumpre)

Agosto 2016.

DBO: 903 Kg/día. Caudal medio: 36.477 m³/día

Resulta DBO = 903/36.477 = 0,02475 Kg/m³ = 24,75 mg/l

Valor límite AAI: 2.250 Kg/día = 61,68 mg/l (cumpre)

Valor límite Lei 9/2010: 25 mg/l (cumpre)

Concesión INI: 20 mg/l (incumpre)

Debe terse en conta ademais que a documentación facilitada só inclúe valores mensuais do ano 2016, e se descoñecen os valores diarios que, en boa lóxica, deben superar puntualmente os valores medios do mes".

3º.- Alegacións da Confraría de Pescadores de Lourizán e da asociación ecoloxista APDR.

Este Concello fai súas as alegacións da Confraría de Pescadores de Lourizán, sobre as consecuencias que as obras e instalacións propostas na documentación da revisión da AAI van ter sobre o banco marisqueiro de Lourizán, particularmente no referido as augas pluviais que discorren polo complexo fabril, que verterán directamente ao banco marisqueiro dos Praceres, así coma as alegacións efectuadas pola APDR sobre a necesidade de cumprimento da *Directiva 91/271/CE, sobre tratamiento de las aguas residuales urbanas*, na liña do sinalado no informe do técnico municipal.

4º.- Ausencia de informe urbanístico e incompatibilidade da revisión cos previsións das DOT e do POL.

No oficio do 1/06/2018, a Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación dá contestación ao escrito municipal do 23/05/2018, e sinala que *“o procedemento de revisión está regulado no artigo 16 do Real decreto 815/2013, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación e non inclúe o requirimento do informe urbanístico”*.

Aínda que a revisión deriva do prazo de catro anos a contar dende a publicación no Diario Oficial de Unión Europea do 30/09/2014 das mellores técnicas dispoñibles MTD, este Concello entende que concorren unha serie de feitos obxectivos e se proxectan tales modificacións substanciais que determinan a necesidade de que a empresa solicítase un novo informe urbanístico no procedemento de revisión, por esixencia da lexislación sectorial de aplicación ás instalacións e ás obras previstas, e consonte ao estipulado no art. 26 do Real decreto legislativo 1/20016, do 16 de decembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei de prevención e control integrados da contaminación (en relación cos artigos 12, 15 e concordantes do novo Texto refundido da Lei de prevención e control integrados da contaminación e 16 do Real decreto 815/2013, do 18 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, do 1 de xullo).

Aos efectos de acreditar a variación das circunstancias urbanísticas sobre as que ten informado este Concello, cómpre reiterar a concorrencia dos seguintes feitos obxectivos que atinxen e desprazan as determinacións do PSIS de ENCE:

a) A aprobación definitiva das Directrices de Ordenación do Territorio (DOT), por Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, (DOG 22 de febreiro) e do plan territorial integrado denominado Plan de Ordenación do Litoral de Galicia (POL), polo Decreto 20/2011, do 10 de febreiro, (DOG 23 de febreiro); normas ditadas no exercicio das competencias exclusivas recollidas no Estatuto de Autonomía en materia de ordenación do territorio, ao abeiro do artigo 148 da Constitución e que reforzan a posición municipal sobre a necesidade irrefutable de emisión de informe urbanístico, ao determinar unha variación das circunstancias concorrentes e vincular aos demais instrumentos urbanísticos de rango inferior, como o propio proxecto sectorial e o mesmo PXOU.

b) A entrada en vigor da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, e do seu Regulamento, aprobado polo Decreto 143/2016, do 22 de setembro, que configuran un novo réxime urbanístico na nosa Comunidade Autónoma, o que hai que cohonestar coa propia solicitude de revisión e as previsións de obras e novas instalacións que nela se conteñen.

Con base nestes feitos, o Concello acreditou a necesidade de que se completase a documentación coa solicitude dun novo informe urbanístico, por variación substancial das circunstancias concorrentes no intre da primeira solicitude. Porén, no oficio da Xefatura do Servizo de Prevención e Control Integrados da Contaminación do 1/06/2018, indícasenos a posibilidade de presentar as nosas consideracións dentro da tramitación da avaliación ambiental estratéxica ordinaria da *“Modificación do Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento de Lourizán”*, o que semella contradictorio coa non necesidade de achegar informe urbanístico, polo que procede, en primeiro lugar, remitirnos ás alegacións formuladas á modificación do PSIS, cuxo csv é RD1YWK8YYLJJJA8, e particularmente ás **observacións e suxestións contidas no informe da Sra. arquitecta municipal da Oficina Técnica de Arquitectura e Planeamento de data 31/05/2018, incorporadas ao trámite de consultas referido**, que conclúen que: *“(...) as instalacións previstas na modificación do PSIS conlevan:*

a) Efectos negativos sobre a ocupación do territorio xa que se aumenta a ocupación do solo de dominio público marítimo terrestre.

b) Efecto moi negativo sobre a paisaxe, xa que a altura e volume dalgunhas das instalacións previstas crea un gran impacto visual e non se integra na paisaxe.(...)”

No Plan Xeral de Ordenación Urbana deste Concello, aprobado definitivamente por Orde da COTOP do 18/12/1989, figuraba o eido no que se sitúa a factoría como pendente da súa ordenación detallada a través do Plan Especial de Reforma Interior (PERI) previsto no art. 225 da súa normativa, que determina os obxectivos e parámetros do PERI a redactar, ademais de conter unha cláusula automática de revisión do plan para o suposto do traslado do complexo fabril, coa finalidade de darlle unha utilización coherente coa calidade urbanística da área.

Mais con posterioridade, o Consello da Xunta de Galicia, en data 26/12/2003, aprobou o *Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán* (PSIS), promovido

polo Grupo Empresarial Ence SA, que ordena parte do ámbito previsto no PXOU para a ordenación do complexo industrial de ENCE-CELULOSAS e do solo inmediato, e que afecta ao PERI previsto no planeamento xeral municipal.

O devandito acordo foi publicado no DOG núm. 7, do 13/01/04, baixo o seguinte epígrafe “*Resolución do 30 de decembro de 2003, da Dirección Xeral de Industria, Enerxía e Minas, pola que se ordena a publicación, no Diario Oficial de Galicia, do acordo do Consello da Xunta de Galicia do 26/12/03, polo que se aproba definitivamente o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán promovido polo Grupo Empresarial Ence, S.A.*”.

En relación ao PSIS, o Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, -a raíz da estimación polo Tribunal Supremo, en sentenza do 26 de abril do 2012, do recurso de casación 1913/2011 interposto por este Concello-, ditou sentenza o 2/10/2012, pola que determinou:

“Que estimando en parte el recurso contencioso-administrativo interpuesto por el Concello de Pontevedra contra el Decreto del Consello da Xunta de 26-12-2002, que aprueba definitivamente el proxecto sectorial para el asentamiento industrial de Lourizán promovido por “Ence”, y los demás particulares que refiere en sus 4 puntos, y los actos correlativos que se dicten en ejecución o sobre sus bases, declaramos la nulidad en cuanto incluye una fábrica de papel tisú a la que hace extensiva la exención de licencia y otros actos de control preventivo municipal, así como la vinculación de PGOU de Pontevedra y la obligatoriedad de su adaptación al proxecto sectorial también en cuanto a dicha fábrica de papel tisú, declarándose, asimismo, la ineficacia del proxecto en tanto no se procede a la publicación de contenido normativo en el DOGA y a su anulación en cuanto no cumplimente los informes sectoriales de Costas, Ferrocarriles, Carreteras, RAMINP y Patrimonio Histórico(...)”

Non é, xa que logo, ata o 14/12/2012, -vixentes POL e DOT-, cando se produce a publicación no DOG do contido normativo do PSIS.

Con anterioridade á referida publicación, ao non constar solicitada licenza municipal para a proxectada fábrica de papel tisú nin terse iniciadas as obras para a devandita instalación e, ao superarse con creces os prazos previstos no proxecto sectorial aprobado, -sen que constase suspensión do acto en vía contenciosa-, o Concello, mediante acordo plenario do 11/03/2011, apelaba ao instituto da caducidade no ámbito dos plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal que se pauta no artigo 15 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, cuxa literalidade é a seguinte:

“1. Os proxectos sectoriais caducarán e extinguirán os seus efectos con prohibición expresa de calquera acto ulterior de execución del, no suposto de que, por causa imputable ó titular das obras se incumpran os prazos previstos para o seu inicio ou terminación ou sexan interrompidos por tempo superior ó autorizado sen causa xustificada; agás obtención previa da correspondente prórroga que poderá outorga-la consellaría que tramitou o proxecto sen que en ningún caso poida superarse a metade do prazo fixado no proxecto sectorial.

2. A declaración de caducidade corresponderalle ó Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellería competente por razón da materia que tramitou o proxecto sectorial, logo de informe da Consellaría de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda e audiencia dos interesados.

O procedemento de declaración de caducidade poderá iniciarse de oficio ou por petición do concello afectado ou de calquera interesado.

A declaración de caducidade indicará, se e o caso, as determinacións do planeamento urbanístico municipal que deban ser modificadas, as condicións a que queden sometidas as construcións e instalacións xa realizadas e aquelas outras que resulten adecuadas para corrixir ou eliminar os impactos que puideran producirse no medio físico.”

En concreto, no amentado acordo, do 11/03/2011, este Concello acordaba expresamente, sen que recibise contestación:

“Primeiro.- Formular ante a Xunta de Galicia, como Concello directamente afectado, petición de declaración de caducidade e extinción dos efectos do Proxecto Sectorial de Incidencia Supra-municipal para o Asentamento Industrial de Lourizán, aprobado polo Consello da Xunta

en sesión do 26/12/03 e publicado no DOG do 13/01/04, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado por causa imputable á entidade mercantil titular das obras.

Segundo.- Solicitar do Consello da Xunta de Galicia, que previos os trámites oportunos e xunto coa declaración expresa de caducidade, indique asemade as determinacións do planeamento urbanístico municipal que deban ser modificadas, as condicións a que queden sometidas as construcións e instalacións xa realizadas e aquelas outras que resulten adecuadas para corrixir ou eliminar os impactos que puideran producirse no medio físico”.

Segundo o artigo 22 da Lei de ordenación do territorio de Galicia e os artigos 2 e 9 do Decreto 80/2000, de 23 de marzo, o obxecto e finalidade dos PSIS é **“regular a implantación territorial das infraestruturas, dotacións e instalacións de interese público ou utilidade social cando a súa incidencia transcenda do término municipal no que se localicen, pola súa magnitude, importancia ou especiais características, ou que se asenten sobre varios termos municipais”** e conterán a **“regulación detallada e pormenorizada da implantación dunha infraestrutura, dotación ou instalación determinada de interese público ou utilidade social cando a súa incidencia transcenda do término municipal no que se localice, adecuándose a súa función vertebradora dunha política territorial, definindo os criterios de deseño, as características funcionais e localización, que garantan a accesibilidade e a inserción da totalidade do territorio nunha racional disponibilidad dos devanditos elementos estruturantes”**.

Unha vez desistida da intención de construír ou renunciada á instalación da fábrica de papel tisú, procede, xa de inicio, declarar a caducidade e a extinción dos efectos do PSIS, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado por causa imputable á entidade mercantil titular das obras, e non ser axustado a dereito que se manteña regulada por un PSIS unha instalación existente, non a implantar como sinala o ordenamento xurídico.

Pode considerarse unha sorte de fraude de lei a situación na que nos atopamos, cun PSIS aprobado sen os informes sectoriais preceptivos, para declarar supramunicipais instalacións industriais existentes, finalidade que non está prevista na Lei 10/1995, de ordenación do territorio de Galicia (LOTG) nin no Decreto 80/2000, do 23 de marzo, o que só pretende evitar a aplicación das competencias municipais no eido do urbanismo; PSIS que, agora, preténdese modificar.

Así as cousas, **a revisión en tramitación vulnera as pautas espaciais para o establecemento de actividades e o marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial que conteñen as DOT e o POL, que desprazan as determinacións do PSIS de ENCE.**

A empresa apela, no expediente de modificación do PSIS, ao contido da Disposición transitoria 2ª do Plan de Ordenación do Litoral (POL), que permite aos *“plans e proxectos sectoriais vixentes á entrada en vigor do Plan de Ordenación do Litoral, manter as súas determinacións sen necesidade de adaptarse a este”*, xa que textualmente sinala:

“Teniendo en cuenta que el PSIS de ENCE fue aprobado el 26 de diciembre de 2003, es decir es preexistente a la entrada en vigor del POL que se produjo el 24 de febrero de 2011, se encuentra plenamente vigente y no es necesario proceder a su adaptación al POL (...)”.

Tal afirmación é errónea, xa que, como sinalamos anteriormente, o TSXG ten declarado expresamente a **ineficacia do PSIS** pola falta de publicación normativa, que non se produce ata a publicación no DOG do 14/12/2012, polo que **ao PSIS de ENCE non lle é de aplicación a Disposición transitoria segunda do POL, xa que non estaba en vigor nin acadaría eficacia ata máis dun ano despois de que entrase en vigor o POL xa vixente**, polo que cómpre entendelo desprazado polas determinacións do POL e concluír a necesidade de adaptación ás súas determinacións de superior xerarquía.

O ámbito que ocupa ENCE configúrase nestas normas coma un eido de especial protección (área de mellora ambiental e paisaxística) segundo o POL. As instalacións que nos ocupan intégranse no eido dun ámbito de recualificación, nunha área de mellora ambiental e paisaxística, con incidencia de corredores.

O artigo 95 do POL, -que remite expresamente ao planeamento urbanístico e ás ordenanzas municipais para establecer os parámetros e condicións dos usos existentes-, o que ven corroborar a necesidade de informe urbanístico no procedemento de revisión da AAI para un complexo industrial

emprazado dentro dun solo urbano non consolidado, que o POL inclúe nunha área con grao 3 de compatibilidade; isto é:

“As súas determinacións considéranse incompatibles, xa que necesitan levar a cabo axustes na súa delimitación ou determinacións urbanísticas de carácter xeral ou detallada, para incorporar os principios do Plan de Ordenación do Litoral.” (Art. 101 POL).

A propia Dirección Xeral da Sostibilidade e Paisaxe da Xunta de Galicia, na contestación ás alegacións municipais verbo da tramitación das DOT, sinalaba textualmente, para motivar a desestimación da alegación, o seguinte:

“(…) que a vontade reflectida no documento é a de que os terreos que ocupan ENCE e ELNOSA poidan ser recuperados e reordenados unha vez que se produza o seu traslado no ano 2018 (ver epígrafes 2.2.1 e 2.2.6)”

Neste senso, as DOT refírense expresamente ao complexo ENCE-ELNOSA, determinando, entre outras consideracións, a necesidade dunha *“reordenación dos usos, trasladando cara a outros emprazamentos, instalacións e actividades que non precisan localizarse xunto ao mar e que na actualidade significan un elevado custe de oportunidade(…)”*

Voltamos invocar o contido da Disposición Adicional 3ª do POL, que contén a previsión da recuperación e rexeneración ambiental e paisaxística da zona:

“En coordinación co establecido nas DOT, no espazo actualmente ocupado polas instalacións da empresa Ence situadas en Lourizán, na ría de Pontevedra, prevese un ámbito de recualificación sobre a Área de Mellora Ambiental e Paisaxística. O obxecto desta área é o da recuperación do espazo que quedará vacante coa materialización do traslado destas instalacións a outra localización dentro da propia bisbarra de Pontevedra no horizonte do ano 2018.

Dada a importancia que para este ámbito e o seu contorno suporá a citada transformación, considérase necesario regulala mediante esta disposición adicional.

En concreto, deberase:

- 1. Favorecer a conectividade visual e funcional coa costa e os hábitats que nela e o seu contorno se vaian rexenerar e valorizar.*
- 2. A devandita recuperación irá encamiñada á naturalización da área, de tal maneira que se mellore a súa calidade ambiental e escénica, que concluírá coa inclusión destas áreas recuperables desde o punto de vista ecolóxico na Área de Protección Costeira, de tal maneira que se favoreza a integración de parte do ámbito no seu contorno máis natural, procurando, así mesmo, dotalo de conectividade mediante os corredores xa identificados neste documento. En concreto, recuperarase a praia dos Praceres de forma acorde coas características orixinais da praia e as condicións actuais de hidrodinámica e planta do areal.*
- 3. Así mesmo, na zona norte do ámbito poderanse rehabilitar e acondicionar as edificacións destinadas a aqueles usos e actividades necesarios para a xeración de espazos públicos de calidade e cohesión social, ao mesmo tempo que se procura a transición cos espazos principais destinados á rexeneración ambiental e recuperación natural do ámbito anteriormente mencionado.*
- 4. Recuperarase a calidade ambiental e paisaxística, contribuírase a dotar de equipamentos e espazos libres de calidade o agregado urbano no que se insire, evitando parámetros de ocupación e intensidade incompatibles coa capacidade de carga do territorio e os valores ambientais, paisaxísticos e patrimoniais propios do litoral.*

O desenvolvemento e consecución destes obxectivos concretaranse mediante a redacción do instrumento de ordenación territorial ou urbanístico máis adecuado, atendendo, en calquera caso, ao interese público e á utilidade social da actuación que deberá abordar conxuntamente as accións de rexeneración, restauración e reordenación do ámbito de recualificación previsto nos terreos actualmente ocupados”.

Xa a propia fundamentación xurídica da Sentenza do 21/05/2014, da Sección Segunda da Sala do Contencioso Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, ditada no recurso contencioso

administrativo núm. 02/4124/2011, interposto contra os Decretos da Xunta de Galicia que aprobaban as DOT e o POL, ilustra sobre o alcance destas e os efectos das súas determinacións exhaustivas sobre os usos do solo. Citamos un clarificador parágrafo da devandita sentenza:

“(...) La “transformación física o degradación” a que se refiere la demanda no contradice la necesidad de conservar y, en su caso, recuperar la calidad ambiental y paisajística del área con la finalidad de proteger y conservar, desde una perspectiva integral, los recursos naturales del litoral; antes bien, es circunstancia reveladora del sometimiento del área a la mayor presión “antrópica” a que se refiere el precepto, en la que se hace necesario conservar y, en su caso, “recuperar” su calidad ambiental y paisajística preservándola de inadecuados procesos de ocupación edificatoria, especialmente aquellos dispersos, difusos e incoherentes con el modelo territorial propuesto, y circunstancia contemplada en las normas de ordenación (...)”

Segundo o artigo 5 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, que regula os plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, os proxectos sectoriais non poderán vulnerar as determinacións contidas noutros instrumentos de ordenación do territorio regulados na Lei 10/1995, de 23 de novembro, de ordenación do territorio de Galicia e, neste suposto, estanse a vulnerar as previsións que para a localización establecen as DOT, que constitúen o marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial e que establece, con forza vinculante, as pautas especiais de asentamento de actividades e, asemade, non atende ás determinacións do POL, que tamén teñen forza vinculante para o PSIS.

É dicir, nin a modificación puntual do PSIS nin a revisión da AAI poden vulnerar as determinacións sectoriais de carácter urbanístico e de ordenación territorial das DOT e do POL, que expresamente prevén o traslado do complexo fabril no horizonte temporal do 2018, debendo traer a colación a fundamentación xurídica da Sentenza do TJUE (Gran Sala) do 30/01/2018, X, Asunto C-360/15, sendo aplicable a Disposición Adicional Terceira do POL. É dicir, non se pode modificar o PSIS sen facer antes unha modificación “a la carta” das DOT e do POL.

Por máis abastamento, cómpre lembrar a necesidade de título habilitante urbanístico para as restantes obras non previstas no proxecto de modificación do PSIS, xa que estas non poden ser consideradas, en ningún caso, “obras públicas” para os efectos do seu acollemento ao disposto no amentado artigo 11.3 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, polo que se regulan os plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, de xeito que, consecuentemente, deberán contar para a súa execución co preceptivo título habilitante municipal previo que as ampare (ou incluírse na modificación do proxecto sectorial), consonte coas determinacións contidas na actual Lei 2/2016, do solo de Galicia e no Decreto 143/2016, do 22 de setembro, polo que se aproba o Regulamento que a desenvolve, previo pagamento da taxa correspondente, obtención dos informes e autorizacións sectoriais que resulten procedentes e coa debida atención ás disposicións contidas tanto no Plan de Ordenación do Litoral como nas Directrices de Ordenación do Territorio.

Cómpre lembrar que tal cuestión foi obxecto xa de pronunciamento xudicial no caso en concreto de ENCE-Pontevedra, de modo que procede a remisión á propia argumentación contida no fundamento xurídico quinto da Sentenza da Sección 5ª da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo, de data 26 de abril de 2012, RJ/2012/6266 “(...) Entender lo contrario implica cercenar el ámbito de actuación del Ayuntamiento, pues el proyecto de carácter supramunicipal incluye obras privadas a las que ningún precepto legal justifica que se extienda la exención de licencia, con vulneración, por tanto, del artículo 140 de la Constitución (...)”.

Neste senso, o informe do Sr. Arquitecto xefe da da OTLI do 5/04/2018 sinala, entre outros extremos que “(...) o ámbito do proxecto técnico de segregación de augas pluviais limpas atópase dentro do solo industrial do proxecto sectorial, pero dito proxecto técnico non se atopa recollido no proxecto sectorial(...)”.

Xa que logo, para constancia no tramite de referencia previsto no artigo 16 do Real decreto 815/2013, de 18 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, de 1 de xullo, e dentro do prazo legal outorgado ao efecto, esta Tenencia de Alcaldía, no exercicio da atribucións delegadas, emite o seguinte **Informe**:

Primeiro.- Ratificar os dous primeiros puntos do informe remitido o 10/01/2017, (rexistro de saída 2017000291), cuxo CSV é **T475YCJT0EURG2R8**, no que atinxe aos motivos de rexeitamento municipal á tramitación da revisión da Avaliación Ambiental Integrada do Grupo ENCE, por considerar que o título concesional outorgado en materia de costas para unha instalación fabril que pode

emprazarse noutra situación atópase caducado na súa totalidade e pola oposición a que a legalización da vertedura do efluente de ENCE e a autorización de verteduras a través do emisario, carente de título concesional, se fagan conxuntamente para as augas residuais urbanas depuradas e as de orixe industrial de ENCE; reiterando, asemade, que son de aplicación ás augas residuais da fábrica de pasta de papel as disposicións da Directiva 91/271/CE, ao verter a través dunha instalación de tratamento de augas residuais urbanas, tal e como ven reclamando e alegando este Concello á vista dos informes dos técnicos municipais e así o ten considerado o Comisario de Medio Ambiente, Asuntos Marítimos e Pesca da Unión Europea, no nome da Comisión, quen considera que ese órgano administrativo, como encargado da execución das Directivas mencionadas, é o principal responsable de comprobar as situacións específicas de incumprimentos, ao dispor dos medios axeitados para resolver o problema, polo que se debera revisar a documentación que regula os parámetros de vertido, para cumprir a referida Directiva, as condicións expresas do título concesional e as mellores técnicas dispoñibles MTD, publicadas no Diario Oficial da Unión Europea 30/09/2014.

Segundo.- Prestar aprobación ao informe transcrito emitido polo Sr. enxeñeiro da Oficina Técnica de Medio Ambiente, Infraestruturas, Enxeñería e Servizos o 12/07/2018, que xunto co presente escrito se remite, -sen prexuízo do indicado no punto anterior-, como informe municipal, para constancia no procedemento de revisión da AAI, podendo resumir, como observacións municipais que fundamentan a oposición a que se acceda á revisión da AAI, as seguintes:

- a) Considerar que calquera variación nas instalacións e no proceso produtivo do complexo, e a propia revisión da AAI non se compadece e está condicionada polas determinacións urbanísticas e de ordenación territorial que para a zona establecen as Directrices de Ordenación do Territorio (DOT) e o Plan de Ordenación do Litoral (POL), que expresamente prevén, dentro das pautas espaciais para o establecemento de actividades e do marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial, o traslado do complexo fabril no horizonte temporal do 2018; normas que foron aprobadas polo Consello da Xunta no exercicio das competencias exclusivas recollidas no Estatuto de Autonomía e 148 CE en materia de ordenación do territorio e que desprazan e vinculan ao Proxecto sectorial e que deberán ser ponderadas para resolver o procedemento de revisión.
- b) Entender que procede a declaración de caducidade e extinción de efectos do propio PSIS, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado, por causa imputable á entidade mercantil titular das obras; PSIS que está desprazado pola determinacións do POL, que entrou en vigor con anterioridade á súa eficacia, (producida coa publicación das normas do proxecto sectorial), sen que sexa de aplicación a Disposición Transitoria Segunda do POL, senón a súa Disposición Adicional Terceira.
- c) Considerar que o título concesional outorgado en materia de costas atópase caducado na súa totalidade, por mor da concorrencia dos motivos que se expresan no requirimento repositorio no seu día formulado fronte á resolución da *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* de data 24/07/2015, e no recurso contencioso administrativo interposto, polos que non procedería a concesión da prórroga para unha instalación fabril que pode ter outro emprazamento e non ten que situarse necesariamente no dpmt.
- d) Advertir que, a propia carencia de título concesional do emisario dos Praceres e a oposición deste Concello a que a legalización da vertedura do efluente de ENCE e a autorización de verteduras a través do emisario a legalizar se fagan conxuntamente para as augas residuais urbanas depuradas e as de orixe industrial de ENCE, impiden tamén que se poida acceder á revisión da AAI, constatándose no informe técnico que se remite, o incumprimento dos parámetros de vertido da concesión e da normativa sobre tratamento de augas residuais urbanas.
- e) Opoñernos á vertedura directa das augas pluviais do complexo sobre o banco marisqueiro de Placeres, facendo propias as alegacións emitidas pola Confraría de Pescadores de Lourizán.

Terceiro.- Este Concello segue considerando que se debera ter requirido á solicitante para que complete a documentación mediante a solicitude dun novo informe urbanístico por mor da variación das circunstancias concorrentes e que resulta preciso completar o expediente cun informe específico da Augas de Galicia en relación ao destino final do caudal concedido con destino a usos industriais da factoría e o seu posible desvío para fornecer á empresa ELNOSA, carente ao parecer de título concesional.

Remitimos, a estes efectos, como informe urbanístico municipal, o que consta no trámite de consultas da modificación do PSIS co csv RD1YWK8YYLJJJA8.

O que se traslada para o seu coñecemento e efectos, solicitando que se teñan por formuladas, como informe municipal, as observacións que se conteñen nos parágrafos precedentes.

Documentos que se achegan ao presente oficio:

Descrición do documento	Data sinatura	Asinado por	CSV (*)
INFORME URBANISTICO MUNICIPAL NO TRAMITE DE CONSULTAS DO PSIS CO CSV RD1YWK8YYLJJJA8.			RU3IJ11AG44YEXFX
INFORME ENXENEIRO MUNICIPAL OTMAIES	12-jul-2018 18:40:28	Jesús Gómez Viñas	8MA0V4A97JZXZ3V6

(*) Verificable en: <https://sede.pontevedra.gal>

Pontevedra, na data da sinatura electrónica

A Tenente de Alcalde delegada

Asdo.- María Carme da Silva Méndez

Asinado por: MARIA CARMEN DA SILVA MENDEZ
Servizo: ALCALDIA
Cargo: TENENTE DE ALCALDE
Data: 01/08/2018
Este documento foi asinado electrónicamente conforme á lexislación de sinatura electrónica

Este documento foi asinado electrónicamente no Concello de Pontevedra. Pode comprobar a súa autenticidade en: <https://sede.pontevedra.gal> introducindo o seguinte código seguro de verificación:M6DBAGQAATXIDL30

